

چرا روسیه دست از سر خط قرمز ایران برنمی‌دارد؟

پس از سفر ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه به جمهوری آذربایجان و ملاقات با الهام علی‌اف، ماریا زاخارووا، سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه بار دیگر موضوع پیوست سرزمین اصلی جمهوری آذربایجان به نخجوان از طریق کریدور زنگزور را مطرح کرد و مدعی شد: «موضع مسکو در این مورد کاملا قطعی است. ما بر اساس این واقعیت پیش می‌رویم که راه حل باید برای ارمنستان، آذربایجان و همسایگان منطقه قابل قبول باشد.» این اظهارات واکنش مقامات ایران را در پی داشت. عباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان با بیان اینکه صلح، امنیت و ثبات منطقه‌ای تنها یک اولویت نیست، بلکه یکی از استوانه‌های امنیت ملی ماست تأکید کرد: «ترسیم دوباره مرزها، چه در شمال باشد، چه در جنوب، چه در شرق و چه در غرب، کاملا غیرقابل قبول است و برای ایران خط قرمز به شمار می‌رود.» کریدور زنگزور در حال حاضر یکی از مهم‌ترین نقاط افتراق ایران و روسیه است. دو کشوری که ظاهرا متحد استراتژیک‌اند، اما روسیه قصد ندارد دست از سر این خط قرمز ایران بردارد. روسیه مدعی سهم خود در قفقاز جنوبی است. از لحاظ تاریخی، ارمنستان به عنوان نزدیک‌ترین متحد روسیه در منطقه بود و به عضویت در سازمان پیمان امنیت جمعی به رهبری مسکو (CSTO) و اتحادیه گمرکی اوراسیا می‌باید. با این حال، رویدادهایی در سال‌های اخیر این معادلات را برهم زده است. روسیه، ارمنستان پس از سال ۲۰۱۸ را دوست ندارد. سیاست روسیه در قبال کشورهای مستقل شده از شوروی عموما یکسان است؛ با یک کشور حداکثر دوستی با روسیه را خواهد داشت، یا روسیه سیاست تضعیف دولت آن‌ها را دنبال خواهد کرد. سال ۲۰۱۸، انقلابی در ارمنستان آغاز شد. باشینیان به قدرت رسید و مبارزاتی را علیه نیروهای نزدیک به روسیه آغاز کرد و دوست نزدیک پوتین، روبرت کوچاریان رئیس‌جمهوری سابق ارمنستان را دستگیر کرد. پوتین در جریان این بازداشت شخصا با باشینیان تماس گرفت و از او خواست که کوچاریان را آزاد کند و زمانی که او در زندان بود به طور علنی تولد او را تبریک گفت. سطح پوتین در عرصه بین‌المللی، جو بایدن است. رهبران کشورهای بزرگ، نه برخی از رهبران کشورهای کوچک مانند ارمنستان یا آذربایجان، بنابراین تماس مستقیم او با باشینیان برای آزادی کوچاریان پیام مهمی داشت، اما باشینیان به پوتین می‌گویند که در امور داخلی کشورش دخالت نکنند. این پاسخ باعث رنجش پوتین شد. و پس از آن به آذربایجان مجوز آغاز درگیری جدید بر سر قره‌یاق داده شد. سال ۲۰۲۰، جمهوری آذربایجان بدون موافقت روسیه اقدام نظامی علیه ارمنستان را آغاز کرد. باشینیان فکر می‌کرد روسیه باید طرف متحد استراتژیک خود در قفقاز یعنی ارمنستان را بگیرد و باور نمی‌کرد که روسیه به کمکش نیاید.

چرا کریدور زنگزور برای روسیه و آذربایجان مهم است؟

اینکه چرا کریدور زنگزور برای آذربایجان مهم است چندین پاسخ دارد، اما اصلی‌ترین پاسخ این است که این گذرگاه مهم استراتژیک می‌تواند سرزمین اصلی آذربایجان را بدون نیاز به عبور از خاک ایران یا ارمنستان، به جمهوری خودمختار نخجوان وصل کند. نخجوان یک منطقه خودمختار است که از نظر جغرافیایی از خاک آذربایجان جدا شده و بین ترکیه و ایران قرار دارد. این کریدور یک ساژوکار روسی-آذربایجانی است که نه تنها به تضعیف بیشتر ارمنستان می‌انجامد، بلکه کنترل کل کریند میانی کشور آذربایجان را به روسیه می‌دهد. منطبق روس ها در مورد کریدور زنگزور به این صورت است: آذربایجان دسترسی بدون مانع به کریدور را خواهد داشت، کریدور توسط نیروهای روسی نظارت خواهد شد و نیروهای ارمنستان و مرزبانان با ۵ کیلومتر دورتر از این کریدور در هر دو طرف باقی بمانند. به زبان ساده، هیچ امری در منطقه‌ای به عرض ۵ کیلومتر و طول تقریبی ۶۰ کیلومتر در جنوب ارمنستان حضور نخواهد داشت. از هر جهت که نگاه کنید، روسیه کنترل خودمختاری بر خاک ارمنستان خواهد داشت، در حالی که آذربایجان با توافق با روس ها اجازه استفاده از این فضا را خواهد داشت. از نظر مفهومی، این به روسیه اجازه می‌دهد تا کنترل و تسلط خود را بر ارمنستان (که اکنون کاملا از دست داده است) برقرار کند، در حالی که دسترسی بدون مانع با او را به منطقه خودمختار نخجوان فراهم می‌کند. پوتین برای برقراری مجدد سلطه بر ارمنستان به این کریدور نیاز دارد. از سوی دیگر، علی‌اف چیزی جز دسترسی بدون مانع به نخجوان را نمی‌خواهد. از سوی دیگر منافع روسیه در کریدور زنگزور با ترکیه هم‌گره‌خورده است. ترکیه به این کریدور به عنوان راهی برای اتصال مستقیم به دریای خزر و تقویت حضورش در منطقه نگاه می‌کند؛ بنابراین آذربایجان و ترکیه دارای اهداف اقتصادی و ژئوپلیتیکی قوی در کریدور زنگزور هستند. از منوع دیگر روابط روسیه با ترکیه به ویژه در ایجاد توازن در میان ناتو، و نقش ترکیه به عنوان میانجی بین ارمنستان و آذربایجان، توضیح خوبی است که بگوید که چرا روسیه به‌رغم نگرانی‌های ایران، کریدور را در اولویت خود قرار داده است.

مشکل ایران با کریدور زنگزور چیست؟

ایران با وجود اینکه روابط نزدیکی با روسیه به این دلایل کلیدی با کریدور زنگزور مخالف است، نخست، نگرانی‌های ژئوپلیتیکی و نفوذ منطقه‌ای؛ دوم، تأثیر بر تجارت و ارتباطات؛ سوم، نگرانی‌های قومی و امنیت ملی و چهارم تعادل روابط با ارمنستان و در نهایت استقلال استراتژیک از روسیه در مجموع. ایران با کریدور زنگزور مخالف است، زیرا این کریدور تهدیدی برای نفوذ منطقه‌ای، مسیرهای تجاری و امنیت داخلی آن است و همچنین می‌تواند رقابتی آن، ترکیه و آذربایجان را تقویت کند. با وجود اتحاد با روسیه، موضع ایران بر اساس منافع استراتژیک خود در قفقاز جنوبی و دینامیک‌های منطقه‌ای شکل گرفته است. ایجاد کریدور زنگزور ارتباط ایران با ارمنستان و دریای سیاه را قطع می‌کند و تهران کریدور زنگزور را «(الان توراتی ناتو) می‌خواند و آن را «توطئه» غرب می‌داند.

رئیس مرکز تجارت جهانی ایران در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مجازات‌های اقتصادی را جایگزین زندان کارآفرینان کنید

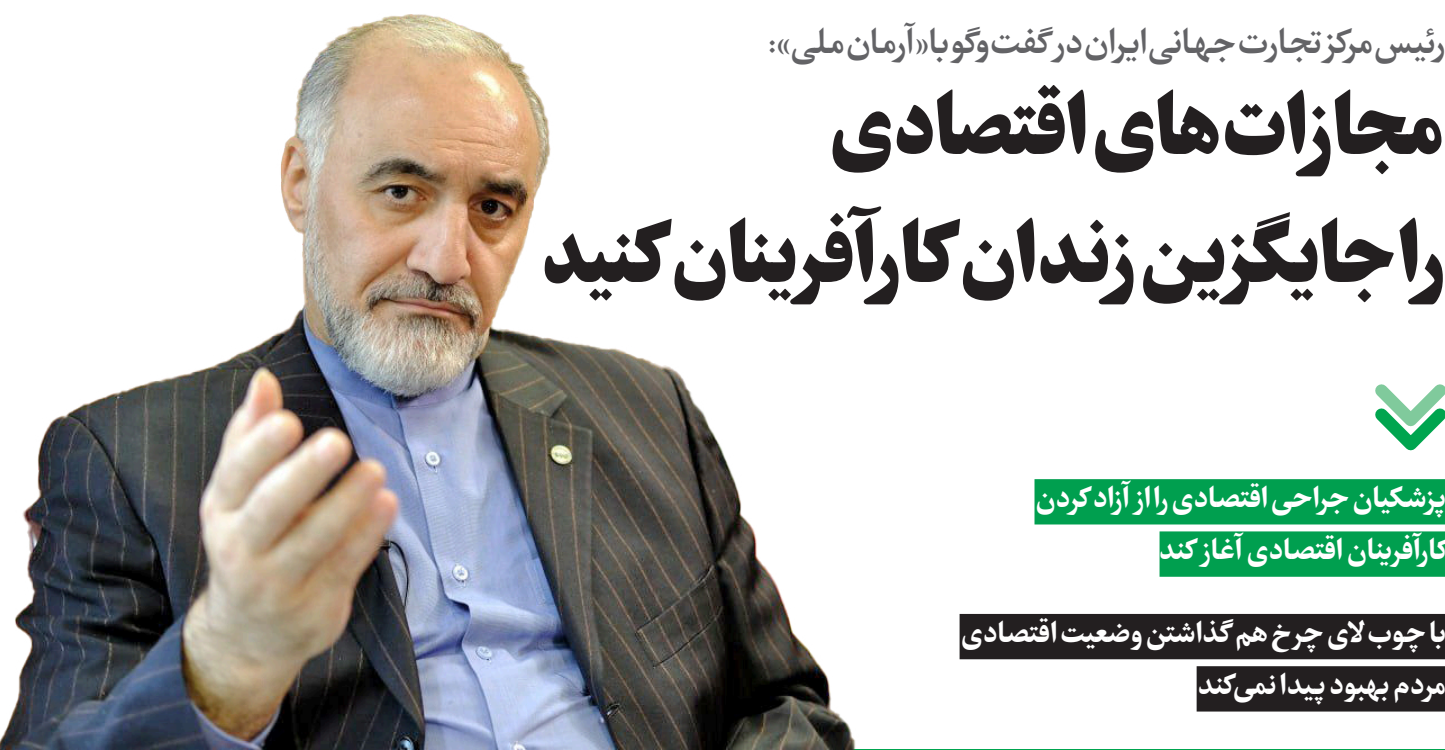
پزشکیان جراحی اقتصادی را از آزاد کردن

کارآفرینان اقتصادی آغاز کند

با چوب لای چرخ هم گذاشتن وضعیت اقتصادی

مردم بهبود پیدا نمی‌کند

دوشنبه ۱۹ ● ۰۶ ● ۱۴۰۳ سال پنجم شماره ۱۹۱۶ ۲۰ ربيع الاول ۱۴۴۶ / ۹ سپتامبر ۲۰۲۴ armanmeli.ir

آرمان ملی - احسان انصاری؛ به طور متوسط ۴ الی ۵ فصل درشت اقتصادی و کارآفرین برجسته برای هر استان کشورمان کافی است تا آن استان را ساخته و پیشرفته کنند و در این میان بار بزرگی را از روی دوش دولت برداشته و کمک حال دولت هم باشند. از همین رو به مسئولین و سران محترم قوا پیشنهاد می‌کنم تا در جهت بهبود اوضاع اقتصادی و رفع مشکلات کشور، به جای زندانی کردن فعالان اقتصادی بحران زده و آبرومند، از مجازات‌های جایگزین استفاده کنند تا جدای از رسیدگی به پرونده‌های تشکیل شده در محاکم و

احقاق حقوق و وصول طلب دولت یا بانک‌ها و یا سایر طلبکاران، فواید و منافع دیگری نیز از بابت رسیدگی به پرونده‌های اقتصادی در دادگاه‌ها نصیب کشور و ملت گردد.»

محمدرضا سبزهلیبور، رئیس مرکز تجارت جهانی ایران در گفت‌وگو با «آرمان ملی» است.

علیپور در این گفت‌وگو به اهمیت نقش بخش خصوصی در موفقیت دولت پزشکیان اشاره کرده و خواستار جایگزین مجازات اقتصادی به جای زندانی کردن کارآفرینان شده که در ادامه حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

مانده بود، اما به محض اینکه به سمت اقتصاد آزاد حرکت و اقتصاد کشور را تحویل بخش خصوصی داد، به یکی از بزرگ‌ترین و قدرتمندترین اقتصادهای جهان مبدل شد. در نتیجه ایران هم چاره ندارد تا اقتصاد را به طور کامل در اختیار بخش خصوصی قرار داده و تمام محدودیت‌های تجاری و موانع را از سر راه‌شان بردارد تا روز به روز اقتصاد رشد کرده و کشور ساخته و ثروت و درآمد‌های ارزی به سوی کشورمان سرازیر گردد. در غیر این صورت هرگز مشکلات اقتصادی مرتفع نخواهد شد و بیکاری دامن‌زا زیاد و خلق پول هم بیش از پیش بیشتر خواهد شد. همین‌ان کسانی در بخش خصوصی ایران هستند که حاضرند مشکلات یک کشور را متوقف کنند، به شرطی که دولت حداقل با آنها دور یک میز بنشینند و با دعوت به نوشیدن یک استکان چای و احترام به آنان، موتور این کارآفرینان را روشن و اجازه دهند تا کشور را در کوتاه‌ترین زمان بسازند. به‌طور متوسط ۴ الی ۵ فعال درشت اقتصادی و کارآفرین برجسته برای هر استان کشورمان کافی است تا آن استان را ساخته و پیشرفته کنند

و در این میان بار بزرگی را از روی دوش دولت برداشته و کمک حال دولت هم باشند. از همین رو به مسئولین و سران محترم قوا پیشنهاد می‌کنم تا در جهت بهبود اوضاع اقتصادی و رفع مشکلات کشور، به جای زندانی کردن فعالان اقتصادی بحران زده و آبرومند، از مجازات‌های جایگزین استفاده کنند تا جدای از رسیدگی به پرونده‌های تشکیل شده در محاکم و احقاق حقوق و وصول طلب دولت یا بانک‌ها و یا سایر طلبکاران، فواید و منافع دیگری نیز از بابت رسیدگی به پرونده‌های اقتصادی در دادگاه‌ها نصیب کشور و ملت گردد.

آقای پزشکیان می‌تواند جراحی اقتصادی که وعده داده بود را از همین جا و با این کار آغاز و با همکاری آقای اژه‌ای مجازات‌های اقتصادی را جایگزین مجازات‌ها و برخورد‌های قهری بکنند. با این عملکرد مثبت خویش، نه تنها مشکلات کشور و بخش اعظمی از معضلات اجتماعی را مرتفع خواهند نمود بلکه اقتصاد کشور را شکوفا و چرخ تولید را هم بهتر از گذشته به‌گردش در خواهند آورد.

افکار عمومی و برخی رسانه‌ها روی برخی فعالان

اقتصادی زندانی حساس هستند. دولت وقوه قضائیه چگونه استفاده کند؟

من معتقدم باید بین بدهکار و بدهکار بانکی و مفسد اقتصادی تفاوت قائل شد. به هر حال بایک زنجایی برای دور زند تحريم‌ها به برخی نهاد های حاکمیتی از جمله وزارت نفت کمک کرده است. وی به دولت و وزارت نفت خارجی را هم با وجود تحريم‌ها به کشورمان سرازير نمايند و هر یک از آنها می‌توانند هزاران شغل ایجاد کرده و نه تنها هزاران سفره پهن کنند بلکه با ایجاد اشتغال، باری هم از روی دوش دولت و کشور برداشته و از وقوع معضلات اجتماعی جلوگیری نمایند. من معتقدم اعدام و زندانی نمودن فعالان اقتصادی درشت و کارآفرینان کشور شاید در مقطعی تسکین دهندهٔ افکار عمومی باشد، اما همگی راه حل‌های موقت با تواتر بسیار محدود و اساساً غیراقتصادی برای مدیریت اقتصاد هستند و هرگز نمی‌توانند سامان دهندهٔ بلندمدت و معقولی برای اوضاع اقتصادی کشور باشند. راه نجات دولت از شر مشکلات اقتصادی فقط بخش خصوصی است.

به توجه به مدیران اقتصادی که پزشکیان برای مدیریت اقتصاد انتخاب کرده به چه میزان شرایط برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اقتصاد فراهم خواهد شد؟

چنانچه دولت چهاردهم بخش خصوصی به ویژه کارآفرینان و صاحبان سرمایه و صنایع کلان کشور را باور کرده و با آنان احترام بگذارد، به‌طور قطع بخش اعظمی از مشکلات کشور مرتفع و روز به روز اقتصاد شکوفا، تولید می‌شود. کشور رشد و مزدم مرفه و معضلات اجتماعی از بین می‌رود. کشورهای توسعه یافته فقط توسط بخش خصوصی بر مشکلات فائق آمده و رشد کرده‌اند و هیچ کشوری اقتصادش توسط دولتش سر و سامان نگرفته است. چين تا زمانی که کمونیستی بود یک کشور عقب

اینکه هر کس منافع شخصی و جناحی خود را بر منافع کشور و مردم ترجیح دهد، اصلا کار پسندیده و معقولی نیست.

اینکه جمعی برای سهم خواهی بیشتر با گروهی دیگر درگیر شوند و برای منافع شخصی خودشان، چوب لای چرخ همدیگر بگذارند عاقبتی جزء ضربه زدن به نظام و نابود کردن پایه‌های اقتصاد ایران چیز دیگری به ارمانغان نخواهد آورد.

ایران از دولت، رؤسای قوا و جناح‌های سیاسی دارند این است که منافع ملی را بر منافع شخصی و جناحی ارجح بدانند و با دلسوزی و همکاری با هم، قدم‌های مثبتی را در جهت ساختن ایرانی امن و آرام بردارند

کریاسلر دچار بحران شدند و تا مرز ورشکستگی هم پیش رفتند، مدیران آن شرکت‌ها بازداشت و محبوس شدند؟ خیر، نه تنها حبس نشدند بلکه دولت آمریکا به آنها کمک مالی کرد تا از بحران خارج شوند که با همین حمایت‌ها و حسن مدیریتی که داشتند مجدد پر و بال درآورد و امروز به یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان خودرو در جهان مبدل شده‌اند. آیا اگر مدیران آن شرکت‌ها را زندانی کرده بودند امروز دوباره آن شرکت‌ها می‌توانستند به بزرگ‌ترین صادرکنندگان خودروی جهان تبدیل و بازار کشورهای سراسر دنیا را تسخیر کنند؟ هرگز چنین اتفاقی نمی‌افتاد و این شرکت‌ها نابودی می‌شدند.

بسیاری از این فعالان اقتصادی زندانی شده با اتهاماتی مواجه هستند. آیا حضور آنها با این اتهامات هم می‌تواند به اقتصاد کشور کمک کند؟

بله؛ می‌توان این کارآفرینان را آزاد کرد و به جای زندان آنها را مجبور کرد که اشتغال آفرینی کنند تا مشکل بیکاری در کشور حل شود. متأسفانه برخی مسئولان اهمیتی به مشکلات فعالان اقتصادی نمی‌دهند. اقتصاد بیمار ایران را همین کارآفرینان و فعالان اقتصادی باید درمان کنند. آنها می‌توانند در ایران سرمایه‌گذاری کرده و سرمایه خارجی را هم با وجود تحريم‌ها به کشورمان سرازير نمايند و هر یک از آنها می‌توانند هزاران شغل ایجاد کرده و نه تنها هزاران سفره پهن کنند بلکه با ایجاد اشتغال، باری هم از روی دوش دولت و کشور برداشته و از وقوع معضلات اجتماعی جلوگیری نمایند. من معتقدم اعدام و زندانی نمودن فعالان اقتصادی درشت و کارآفرینان کشور شاید در مقطعی تسکین دهندهٔ افکار عمومی باشد، اما همگی راه

حل‌های موقت با تواتر بسیار محدود و اساساً غیراقتصادی برای مدیریت اقتصاد هستند و هرگز نمی‌توانند سامان دهندهٔ بلندمدت و معقولی برای اوضاع اقتصادی کشور باشند. راه نجات دولت از شر مشکلات اقتصادی فقط بخش خصوصی است.

به توجه به مدیران اقتصادی که پزشکیان برای مدیریت اقتصاد انتخاب کرده به چه میزان شرایط برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اقتصاد فراهم خواهد شد؟

چنانچه دولت چهاردهم بخش خصوصی به ویژه کارآفرینان و صاحبان سرمایه و صنایع کلان کشور را باور کرده و با آنان احترام بگذارد، به‌طور قطع بخش اعظمی از مشکلات کشور مرتفع و روز به روز اقتصاد شکوفا، تولید می‌شود. کشور رشد و مزدم مرفه و معضلات اجتماعی از بین می‌رود. کشورهای توسعه یافته فقط توسط بخش خصوصی بر مشکلات فائق آمده و رشد کرده‌اند و هیچ کشوری اقتصادش توسط دولتش سر و سامان نگرفته است. چين تا زمانی که کمونیستی بود یک کشور عقب